

Motion till riksdagen 2023/24:1874

av **Amanda Lind m.fl. (MP)**

Statliga jobb och statlig service i hela landet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en mer likvärdig tillgänglighet till statens samhällsservice i hela landet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fortsätta arbetet med etablering av statliga servicecentrum och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkra likvärdigheten vid statliga servicecentrum och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta konkreta steg innevarande mandatperiod för fler ny- och omlokaliseringar av statliga jobb utanför Stockholm och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att löpande utvärdera de insatser som görs för att stärka den statliga servicen och den statliga närvaron i hela landet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Statlig närvaro i hela landet är avgörande för att Sverige ska hålla ihop. Det handlar både om att det ska finnas god tillgång till samhällsservice på så lika villkor som möjligt och om att statliga jobb ska vara spridda i hela landet. Det har betydelse för regional utveckling, för den lokala arbetsmarknaden och för platsattraktiviteten, men är också en fråga om rättvisa och delaktighet i det som är vårt gemensamma samhälle.

I många år har utvecklingen gått åt fel håll. Centraliseringstrenden har varit starkt. Myndigheters lokalkontor har lagts ner. Statliga jobb har flyttat till huvudstaden. Det har blivit svårare att få personlig service. Vissa delar av landet har känt sig förfördelade och upplevt att samhället har lämnat dem.

Under den tidigare rödgröna regeringen togs flera viktiga beslut för att vända trenden. Det beslutades både att omlokalisera flera myndigheter och att stärka den

statliga servicen. Detta reformarbete bör fortsätta. Det är ytterst en fråga om rättvisa och demokrati.

Fler statliga servicecentra i hela landet

Arbetet för att stärka samverkan mellan myndigheter lokalt intensifierades under den tidigare regeringen med Miljöpartiet och Socialdemokraterna. Fler servicekontor inrättades och samordnades under Statens servicecenter. Även under fortsättningen av 2023 ska fler nya servicekontor, både på landsbygd, på mindre orter och i utsatta områden, inrättas. Nu finns snart nära 150 statliga servicekontor runt om i landet där man kan få service av enklare karaktär från myndigheter som Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen. Detta arbete bör fortsätta och regeringen bör ta initiativ för att så ska ske.

Riksrevisionen har granskat de statliga servicekontoren i Statens servicecenters regi och lämnade en rapport i april 2023 med rekommendationer för det fortsatta arbetet med att utveckla servicekontorsverksamheten. Vid behandlingen av regeringens skrivelse med anledning av Riksrevisionens granskning av de statliga servicekontoren, uttalade konstitutionsutskottet i enighet att det är viktigt att inte bara titta på kostnad och effektivitet vid dessa beslut, utan att det även handlar om andra avvägningar, så som glesbygdsperspektiv, tillgänglighet och rättvisa.

Likvärdigheten behöver förbättras

För den invånare som inte är trygg i eller har möjlighet att nyttja digitala tjänster, är statens samhällsservice inte likvärdig utan beror i hög grad på var du bor i landet. I glesbygden kan du behöva färdas flera timmar i bil för ett enkelt ärende. Här fyller de statliga servicecentren en viktig roll och behöver etableras på fler platser i landet.

Likaså behöver de statliga servicecentra som inrättats fungera väl och motsvara de förväntningar som medborgarna har på den service som erbjuds. Tillgängligheten måste öka och den personliga integriteten i de lokala kontoren måste garanteras.

Fortsätt omlokalisering av statliga jobb till orter utanför Stockholm

På samma sätt har Riksrevisionen lämnat en rapport vad gäller etablering av myndigheter utanför Stockholm. Lokalisering av myndigheter på orter utanför Stockholm under perioden 2004–2020 har granskats och Riksrevisionens bedömning är att lokaliseringsbesluten har medfört ett litet men positivt bidrag till regional utveckling, samtidigt som myndigheternas möjligheter att bedriva sin verksamhet effektivt på lång sikt inte har äventyrats. Det är ett bra besked.

Samtidigt menar Riksrevisionen att det krävs mer kraftfulla åtgärder om regeringen ska uppnå en jämnare fördelning av statliga arbetstillfällen mellan Stockholm och andra delar av landet. De pekar bland annat på att den ökade trenden med distansarbete öppnar nya möjligheter för kompetensförsörjning, samt att regeringen bör försöka matcha myndigheter med regionala arbetsmarknader med lämpligt utbud av arbetskraft, i det fall man vill fortsätta att ny- och omlokalisera myndigheter till orter utanför Stockholm.

Vi anser att det är viktigt att fortsätta arbetet med ny- och omlokaliseringsbeslut av statliga jobb utanför Stockholm. Omlokaliseringsbeslut har ofta kortsiktiga kostnader, men som Riksrevisionen påpekar så måste den långsiktiga nyttan vägas in. Ett samhälle som hänger ihop, med närhet till myndigheter och statliga jobb i hela landet, är en sådan långsiktig, demokratisk nytta vi värnar.

Löpande utvärdering

Utöver de rapporter som lämnats och de utvärderingsuppdrag som getts menar vi att det är viktigt att löpande utvärdera de insatser som görs för att stärka den statliga servicen och den statliga närvaron i hela landet. Detta för att löpande kunna följa utvecklingen och även sätta in åtgärder i tid för att komma tillrätta med eventuella problem.

Ingen del av Sverige ska lämnas utanför. Den statliga närvaron och jämlik statlig service i hela landet är en viktig del i detta.

Amanda Lind (MP)

Elin Söderberg (MP)

Jan Riise (MP)

Jacob Risberg (MP)